

2009-01-19

Rapport
Inventering
Joranbäcken

Tina Hedlund
Aquanord

Bakgrund och syfte

Eftersom upplysningar framkommit om att dammen nedan Yttre Joranträsket hade rasat beslutades att dammen skulle undersökas, då detta även skulle kunna medföra en oönskad sänkning av sjön.

Resultat

En inventering av dammen nedan Yttre Joranträsket utfördes 2008-09-04.

Figur 1. Karta över Joranbäcken.

På väg till Joranträskdammen konstaterades det att Joranbäcken är hårt flottledsrensad med stora stenkistor/styrningar längs med bäcken (figur 2 och 3).

Figur 2. Hårt rensat parti av Joranbäcken.

Figur 3. Stenkista längs Joranbäcken.

Dammen nedan Yttre Joranträsket är en kilstensdamm med träsättar och med kilstensmurar längs sidorna (figur 4 och 5). Kilstenskonstruktionerna är i bra skick men träsättarna läcker vatten (figur 5). Det konstaterades på plats (vilket senare verifierats av Länsstyrelsen) att dammen inte har rasat, utan att den högra (östra) sidan har rivits ut för att underlätta fiskvandring (figur 6 och 7). Sjönacken är spontad för att hålla vattenståndet uppe i sjön och sträckan från sjönacken och ner till bäckytan är trösklad för att underlätta fiskvandring, då fallhöjden uppgår till ca 0,8-1 meter (figur 7). Dammen utgör därmed inte längre vandringshinder för fisk och sjönivån har inte sjunkit (sommartid) efter att dammen åtgärdats.

Figur 4. Vy över dammen nedan Yttre Joranträsket

Figur 5. Kilstensdamm med träsättar.

Figur 6. Öppnad fiskvandringväg förbi dammen

Figur 7. Sjönacken vid dammen

Ett återbesök gjordes dock 2009-01-17, vid vilket det konstaterades att läckaget mellan sätterna i dammen är så stort att sjönivån inte hålls uppe under vintern (figur 9 och 10). Fiskvandringvägen var helt torrlagd i januari (figur 9 och 11) och sjön hade sjunkit ca 40 cm sedan inventeringstillfället i september (Figur 8).

Figur 8. Vy över dammen i januari 2009.

Figur 9. Torrlagd sjönacke.

Figur 10. Läckage mellan dammsättarna.

Figur 11. Joranträskdammen med torrlagd fiskvandningsväg.

Sammanfattning

Dammen vid Yttre-Joranträsket är öppnad på östra sidan om bäcken och en fiskvandningsväg är anlagd. Åtgärderna är bra utförda och dammen utgör inte längre något vandringshinder sommartid. Under vintern sjunker dock vattenståndet i sjön då vatten läcker mellan dammsättarna, vilket medför att fiskvandningsvägen torrläggs helt.

Dammen skulle behöva åtgärdas genom att minska läckaget mellan sättarna så att inte fiskvandningsvägen torrläggs. Då Joranbäcken verkar vara hårt flottledspåverkad skulle även en inventering av hela bäcken vara intressant att genomföra för att undersöka behov och möjligheter till flottledsrestaurering av sträckan mellan Yttre Joranträsket och Grundforsdammen.